

Sygn. akt III AUa 265/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur (spr.) SSA Michał Bober
Protokolant:	stażysta Damian Wawrzyniak

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2015 r. w Gdańsku

sprawy T. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 grudnia 2014 r., sygn. akt VI U 2130/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 265/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił T. R. obliczenia emerytury w myśl art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany poprzez przeliczenie świadczenia zgodnie z wnioskiem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wypłata korzystniejszego świadczenia. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż decyzją z dnia 4 września 2008 r., wydaną na wniosek T. R. ur. (...),

organ rentowy potwierdził prawo ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Ubezpieczony kontynuował zatrudnienie i w czerwcu 2014 r. złożył wniosek o emeryturę z uwagi na osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego, przy czym domagał się obliczenia świadczenia wg nowych zasad.

Zgodnie z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

W kwestii interpretacji powyższego przepisu wypowiedział się Sąd Najwyższy (uchwała w sprawie II UZP 4/13), stwierdzając, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela to stanowisko. Za takim rozumieniem przepisów wypowiedział się także Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 26 lutego 2014 r. (III AUa 1024/13) wskazując, iż emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje świadczeń. Skoro istnieje możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, to art. 55 ustawy emerytalnej umożliwia obliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Bez znaczenia pozostaje też okoliczność, czy doszło do wypłaty wcześniej uzyskanego świadczenia emerytalnego, czy też nie.

Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany zaskarżając go w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie odwołania, względnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Uzasadniając swoje stanowisko skarżący podniósł, iż w jego ocenie ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego i któremu przyznano emeryturę w niższym wieku emerytalnym, może być obliczona emerytura w myśl art.55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS pod warunkiem, że nie pobrał wcześniej przyznanej emerytury chociażby za jeden miesiąc. Skoro wypłata emerytury ubezpieczonego została podjęta od dnia 1 sierpnia 2008 r., a wniosek o obliczenie emerytury w myśl art. 55 powołanej ustawy złożony w dniu 27 czerwca 2014 r. to tym samym brak jest podstaw do zastosowania art.55 i wyliczenia emerytury na podstawie art.26 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy dokonując analizy prawidłowości zaskarżonego przez organ rentowy orzeczenia pod kątem dokonanej przez Sąd Okręgowy wykładni przepisu art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) - albowiem do tego de facto sprowadzał się spór - uznał, iż bezsprzecznie została ona dokonana w sposób prawidłowy, a wydany na podstawie wyprowadzonych przez Sąd I instancji wniosków wyrok odpowiada prawu.

Jak zasadnie wskazał Sąd Okręgowy, emerytura, o której mowa w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługiwała przed 1 stycznia 2013 r. (tj. przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny, wynoszący co najmniej 65 lat dla mężczyzn, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura

ta, tak w poprzednim stanie prawnym, jak i obecnie, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, z uwzględnieniem art. 55. Oznacza to, że dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Dotyczy to tych osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody.

Wątpliwości powstałe na tle stosowania art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie przez stwierdzenie, że ustanawia on uprawnienie do przeliczenia emerytury ustawowej przez ubezpieczonych urodzonych przed dniem 31 grudnia 1948 r., którzy po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuowali ubezpieczenie i wystąpili o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od tego, czy wcześniej złożyli wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 257). Sąd uznał także, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym (wadliwie) na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury „kapitałowej” (art. 26 w zw. z art. 55 tej ustawy), jeżeli kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz gdy z wnioskiem o przyznanie tej emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13, OSNP 2014 Nr 6, poz. 85). Z motywów tego orzeczenia wynika, że także emeryt, który po ustaleniu i **pobraniu** emerytury kontynuował obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachował status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego mu świadczenia emerytalnego, w tym do jego obliczenia metodą „kapitałową”, jeżeli emerytura obliczona według nowych zasad na podstawie art. 26, jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, o ile spełnił warunki wymagane w art. 55, w tym złożył wniosek emerytalny po dniu 31 grudnia 2008 r.

W kolejnym wyroku z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13 (niepubl.) Sąd Najwyższy uznał, że art. 55 ustawy, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury uzyskanej po ukończeniu wieku powszechnego, według art. 26, „zrównuje” w pewnym sensie sytuację osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które - jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej - mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny, złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, wyliczanej według art. 24 ustawy. W związku z tym przyjął, że jeżeli istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej ubezpieczonemu na podstawie art. 27 (urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r.), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., organ rentowy jest zobowiązany obliczyć należne mu świadczenie emerytalne zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w zw. z art. 53), jak i według nowych zasad (art. 26 w zw. z art. 55), a następnie przyznać mu emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy).

W art. 55 chodzi bowiem nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26, czyli - wnioskując z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008 r., po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymywały się z pobieraniem należnej emerytury. Pogląd o czystym koncie emerytalnym osób zgłaszających wniosek na podstawie art. 55 ustawy został obalony w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13. Gdyby zresztą ustawodawca miał uznać taką praktykę przy zastosowaniu art. 55 ustawy za niedopuszczalną, niezbędne byłoby zaznaczenie w tym przepisie, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku

emerytalnym możliwe jest tylko raz, w związku z pierwszym wnioskiem emerytalnym. Takiego zastrzeżenia nie ma w treści tego przepisu oraz nie można go z niej wywodzić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r., I UK 345/13, niepubl.).

Mając na uwadze powyższe za uprawniony uznać należy pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie jest możliwa utrata uprawnienia do zweryfikowania wysokości długoterminowych świadczeń emerytalnych ustalonych w deklaratoryjnych decyzjach emerytalnych, więc emerytura może być wyliczona równoległe według zasad ustalonych w art. 53 w związku z art. 27 i według nowych zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 55 (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, niepubl.).

Dysponując wiedzą, że świadczenie obliczone w myśl art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest wyższe od świadczenia ustalonego wnioskodawcy przez pozwanego decyzją z dnia 27 lipca 2014 r., ustalić jedynie należało, czy T. R., po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawał w ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym oraz czy jego wniosek o emeryturę został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. Należy bowiem podkreślić, że zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określoną statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy), przy czym status osoby ubezpieczonej zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych; Dz. U. z 2015 r. poz. 121). W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie.

W niniejszej sprawie skarżący bezsprzecznie kontynuował ubezpieczenie po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, tj. po dniu (...) albowiem jak wynika z karty przebiegu zatrudnienia wystawionej przez ZUS w dniu 18 lipca 2014 r. (k. 24 akt rentowych) trwało ono co najmniej do 30 czerwca 2014 r., co z kolei oznacza, że skoro skarżący kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego oraz spełniał warunki, o których mowa w art. 55 ustawy, w tym złożył wniosek o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., to emerytura powinna mu być wyliczona w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 18 września 2014 r., I UK 27/14, LEX nr 1537287). Fakt pobierania przez T. R. emerytury w okresie poprzedzającym wystąpienie z wnioskiem o przeliczenie świadczenia w oparciu o art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - wbrew twierdzeniom pozwanego - pozostawał w sprawie bez znaczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznając apelację pozwanego za niezasadną, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.